

Adivasifolk och minoriteter i Indien: Unesco varnar för språkutplåning

Unesco, FN:s organ för kulturfrågor, deklarerade i februari 2009 att 196 språk och ursprungsfolk i Indien är nära undergång. Unesco konstaterade också att det inte finns någon stat i världen där så många språk hotar att försvinna som i Indien.

Adi betyder ursprunglig och vasi invånare. Det är hindi och inte dessa folkgrupperns namn på sig själva. 7,5 procent av Indiens idag över en miljard invånare är adivasis. Läger man till daliterna – de kastlösa, oberörbara – handlar det om en fjärdedel av Indiens invånare som talar 250 skilda språk. En del har egen skrift.

Indien är det enskilda landet i världen där det finns flest ursprungsfolk. 90 miljoner människor i dagens Indien tillhör dessa totalt 460 folk – en enorm etnisk mångfald. De anses ofta vara ättlingar till Indiens tidigaste befolkning, som började trängas undan av herdenomader mer än två tusen år före Kristus. En del adivasis kom senare att ingå bland daliterna. Andra drog sig undan i svårtillgängliga bergs- och skogsområden. Läget är skilt, på vissa sätt, för; bhil på 3,5 miljoner människor, bodos och nagas i nordöstra Indien som kräver egna nationalstater, till ongee som är ursprungsbefolkningen på Andamanöarna och kanske bara några hundra personer.

Adivasifolken drivs iväg

Bilderna på sidorna 5-7 tog jag och Ola Persson vid besök hos olika av dessa folkgrupper i Indien. Dels är det bilder från gonderna, en adivasigrupp som egentligen innefattar flera så kallade stamfolk – *muria*, *maria*, *"bisonhorn"-maria*, *jhuria*

med flera. De brukar uppges vara omkring fem miljoner människor i centrala Indien.

Liksom paharis på Himalaya-sluttningen drabbas också adivasifolken i centrala och södra Indien av naturexploateringen och industrialiseringen. Ungefär 20 procent av Indiens yta är skogtäckt. Här lever minst omkring tio miljoner adivasis. Men deras rättigheter erkänns inte alltid utan de betecknas istället ofta som fridstörande encroachers, intränglingar.

Med hänvisning till ett, förvisso mycket angeläget, skyddande av sällsynta djur som tigrar till exempel, trängs ursprungsfolken bort från stora områden. Men adivasis tusenåriga sätt att bruka skogen – som majoritetsbefolkningen skulle kunna lära sig mycket av – bryr sig många inte om. Istället drivs adivasifolken iväg. De får göra plats för träindustri, turism, national- och viltparker, energiutvinning. Ibland blir de till och med nerskjutna.

Jakt på råvaror

Det finns lagstiftning i Indien som ger adivasis rättigheter, till exempel i landets författning del 5, artikel 244.1 och 73. 1990 togs också statliga beslut att delstatsregeringarna är skyldiga att bereda adivasibefolkningen möjlighet att utöva sitt skogsbruk på traditionellt sätt.

Många adivasitillhöriga kan peka på att de existerande lagar och uppmaningar gällande dem som finns, inte tillämpas. Och det stannar inte vid detta. Ibland är det den extrema hindunationalismen av idag som sätter sådana känslor i brand att till exempel adivasis som är kristna attackerats fysiskt. Så skedde i Orissa våren 2008. Över 50 000 människor fördrevs, tusentals hus och kyrkor brändes ner. Även muslimer diskrimineras och angrips.

Fattigdom, små utbildningsmöjligheter, sjukdomar och slavliknande arbetsförhållanden är vardag för Indiens ursprungsfolk. Rörelserna bland adivasis, mot de stora bolag och koncerner som vill skapa profit genom miljöförstörande verksamheter i sin jakt på råvaror, slås ofta ned. Demonstrationer förbjuds, talespersoner arresteras. Men motståndet från adivasifolken växer, både mot förstörelsen av deras överlevnadsmöjligheter och rovdriften på Indiens natur.

Henrik Persson

Fakta:

Ulrich Delius: *"Adivasi, christen muslimen: Indiens minderheiten kämpfen für Gleichberechtigung."* Ledartext.
Peter Jaeggi: *"Adivasi von den 'Tigern' betrieben..."* Intervju.
Teodor Rathgeber:
– *Adivasi in Indien. Vergessen, verdrängt, ruiniert – und widerständig!*
– *"Wald" oder "Forst"?*
Samtliga artiklar i tidskriften *"Bedrohte Völker"*, 2/2005 respektive 1/2009

Internetfakta:

Allmänt:
www.iwgia.org/sw18239.asp
http://forum.indianetzone.com/5/indigenous_people_india.htm
Lista över Indiens "scheduled tribes":
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Scheduled_Tribes_in_India
Begreppsdiskussionen, moderniseringen, interna kolonialismen:
www.icrindia.org/?p=104
www.icrindia.org/?p=82
www.icrindia.org/?p=105
Mänskliga rättighetssituationen:
www.aitpn.org
<http://gateway.nlm.nih.gov/MeetingAbstracts/ma?f=102254722.html>
Miljö:
www.wiserearth.org/organization/view/610c2bc7dbd64e9ccf2d7a15f917d464
<http://gateway.nlm.nih.gov/MeetingAbstracts/ma?f=102254722.html>
www.ndtv.com/convergence/ndtv/story.aspx?id=NEWEN20080065053